ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ
የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 20 ዓመት ቁ. 2 መቐለ
229/2005 ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

20ኛ ዓመት ቁ. 2 መቐለ
229/2005 ዓ/ም

ቑፅሪ ኣዋጅ 229/2005 ዓ/ም

ጉባኤ መፃረይ ጉዳያት ሕገ-መንግስቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ስልጣንን ሓላፍነትን ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ፡

ጉባኤ መፃረዪ ጉዳያት ሕገ መንግስቲ ሕገ-መንግስቲ ክልል ንምትርጓም ስልጣን ዝተውሃቦ ኮሚሽን ተርጓሚ ሕገ-መንግስቲ ሙያዊ ድጋፍ ንምሃብ ብዝተመሓየሸ ሕገ መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 69 ንኡስ ዓንቀፅ 1 መሰረት ዝተጣየሸ ብምዃኑ ዝርዝር ስልጣኑን ሓላፍነቱን ብሕጊ ምውሳን ኣድላዪ ኮይኑ ብምርካቡ

ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ መንግስቲ ዓንቀፅ 49 ንኡስ ዓንቀፅ 3/ሀ/መሰረት ዝስዕብ ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ።

ክፍሊ ሓደ፤
ሓፈሻዊ ድንጋጌታት፤

ዓንቀፅ 1. ሓፂር ርእሲ

እዚ ኣዋጅ "ስልጣንን ሓላፊነትን ጉባኤ መፃረዪ ጉዳያት ሕገ መንግስቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንምውሳን ዝወፀ ቑፅሪ ኣዋጅ 229/2005 ዓ/ም" ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል ።

ኣዋጅ ቁጥር 229/2005 ዓ/ም

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የሕገ-መንግስት ጉዳዮች አጣሪ ጉባኤ ስልጣንና ተግባር ለመወሰን የወጣ ኣዋጅ

የሕገ መንግስት ጉዳዮች አጣሪ ጉባኤ የክልሉ ህገ-መንግስት ለመተርጎም ስልጣን የተሰጠው የህገ መንግስት ተርጓሚ ኮሚሽን የሙያ ደጋፊ ለሚሰጡት በተሻሻለው የትግራይ ሕገ መንግስት አንቀፅ 69 ንኡስ አንቀፅ 1 መሰረት የተቋቋመ በመሆኑ ዝርዝር ስልጣንና ሃላፍነቱን በህግ መወሰን አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምኽሪ ቤት ተሻሽሎ በወጣው ሕገ መንግስት አንቀፅ 49 ንኡስ አንቀፅ 3/ሀ/ መሰረት የሚከተለው ኣዋጅ አውጥቶዋል።

ክፍል አንድ
ጠቅላላ ድንጋጌ፤

አንቀፅ 1. አጭር ርእስ

ይህ ኣዋጅ "የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የሕገ መንግስት አጣሪ ጉባኤ ስልጣንና ተግባር ለመወሰን የወጣ ኣዋጅ ቁጥር 229 /2005 ዓ/ም" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

ዓንቀፅ 2 ትርጉም ፣

ኣብዚ ኣዋጅ ኣጠቓቕማ እቲ ቃል ካልእ ትርጉም ዘውህቦ እንተዘይኮይኑ ፣

1. "ሕገ መንግስቲ" ማለት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ መንግስቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ፣
2. "ቤት ምኽሪ" ማለት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ፣
3. "ኮሚሽን" ማለት ኮሚሽን ተርጓሚ ሕገ መንግስቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ፣
4. "ጉባኤ መሃረዪ" ማለት ጉባኤ መሃረዪ ጉዳያት ሕገ መንግስቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ
5. "ቤት ፍርዲ" ማለት ኣብ ዝኾነ ብርኪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝርከብ ቤት ፍርዲ እዩ፣
6. "ኣፈ ጉባኤ" ማለት ኣፈ-ጉባኤ ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ፣
7. "ሕጊ" ማለት ብብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፁ ኣዋጃት፣ ደንብታትን መምርሒታትን ዘጠቓልል እዩ፣
8. "ኣካላት መንግስቲ" ማለት መውፅኢ ሕጊ፣ ፈፃሚ ሕግን ተርጓሚ ሕግን ብሄራዊ ክለላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ።
9. "ቤት ፅሕፈት" ማለት ቤት ፅሕፈት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ።
10. "ሰብ" ማለት ናይ ተፈጥሮ ሰብ ወይ ብሕጊ ናይ ሰብነት መሰል ዝተውሃቦ ኣካል እዩ።

ኣንቀፅ 2 ትርጉም

የቃሉ ኣግባብ ሌላ ትርጉም የሚሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ ኣዋጅ ውስጥ።

1. "ሕገ መንግስት" ማለት ተሻሽሎ የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ሕገ መንግስት ነው፣
2. "ምክር ቤት" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ነው፣
3. "ኮሚሽን "ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የሕገ መንግስት ተርጓሚ ኮሚሽን ነው
4. "ኣጣሪ ጉባኤ" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የሕገ መንግስት ጉዳዮች ኣጣሪ ጉባኤ ነው
5. "ፍርድ ቤት" ማለት በማንኛውም ደረጃ ብትግሃት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የሚገኝ ፍርድ ቤት ነው
6. "ኣፈ-ጉባኤ" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ኣፈ ጉባኤ ነው።
7. "ሕግ" ማለት በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የወጡ ኣዋጃት፣ደንቦችና መምሪያዎችን ያካተተ ነው።
8. "የመንግስት" ኣካላት ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልሉ መንግስት ሕግ ኣውጪ ፣ሕግ ኣስፈፃሚና ሕግ ተርጓሚ አካል ነው።
9. "ፅሕፈት ቤት" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክርቤት ጽሕፈት ቤት ነው።
10. "ሰው " ማለት የተፈጥሮ ሰው ወይም በሕግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል ነው።

ዓንቀፅ 3. <u>ኣገላልፃ ቃላት፣</u>

ኣብዚ ኣዋጅ ብተባዕታይ ፆታ ዝተገለፀ ኹሉ ንኣንስታይ ፆታውን ዘካትት እዩ።

<u>ክፍሊ ክልተ</u>

<u>ስልጣንን ሓላፍነትን ኣባላት ጉባኤ መፃረዪ</u>

ዓንቀፅ 4 <u>ኣባላት ጉባኤ መፃረዪ፣</u>

ኣባላት ጉባኤ መፃረዪ ሕገ መንግስቲ እዞም ዝስዕቡ ዝሓዘ ይኸውን ፣

1. ፕሬዚደንት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ክልል ትግራይ --- ------------- ኣካቢ
2. ም/ፕሬዚደንት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ክልል ትግራይ------------- ም/ኣካቢ
3. ብመቕረባይነት ርእሰ ምምሕዳር ብቤት ምኽሪ ዝሽየሙ ብሞያ ብቕዓቶምን ስነ-ምግባሮምን ዝተኣመነሎም ሽዱሽተ /6/ ሰብ ሙያ ሕጊ ----------------ኣባላት
4. ብመቕረባይነት ኣፈ ጉባኤ ካብ መንጎ ኣባላት ቤት ምኽሪ ብመረፃ ዝሽየሙ ሰለስተ/3/ ------------ ኣባላት።

ዓንቀፅ 5. <u>ዘመን ስራሕ ኣባላት መፃረዪ ጉባኤ ፣</u>

1. ዘመን ስራሕ መፃረዪ ጉባኤ ሓሙሽተ/5/ ዓመት ይኸውን፣
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ኣንቀፅ 1 ድንጋጌ ሕልው ኾይኑ ኣባላት ጉባኤ መፃረዪ ብድጋሚ ክምረፁ ይኽእሉ፣

አንቀፅ 3 <u>የፆታ አገላለፅ፣</u>

በዚህ አዋጅ በወንድ ፆታ የተደነገገው ሁሉ ለሴት ፆታም የካትታል፣፣

<u>ክፍል ሁለት</u>

<u>የአጣሪ ጉባኤው አባላት ስልጣንና ሃላፊነት</u>

አንቀፅ 4 <u>የአጣሪ ጉባኤው አባላት</u>

የህገ መንግስት አጣሪ ጉባኤው የሚከተሉትን አባላት ይኖሩታል፣

1. የክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕረዚደንት ---------------------- ሰብሳቢ
2. የክልሉ ጠቅላይ ፍርዲ ቤት ፕረዚደንት------------------------- ም/ሰብሳቢ
3. በርእሰ መስተዳደሩ አቅራቢነት በክልሉ ምክርቤት የሚሾሙ በሞያ ብቃታቸውና ብስነ-ምግባራቸው የታመነላቸው ስድስት /6/ የሕግ ባለሙያዎች ------------ አባላት
4. በአፈ ጉባኤው አቅራቢነት በክልሉ ምክር ቤት አባላት ብምርጫ የሚሾሙ ሦስት /3/ ------------- -አባላት።

አንቀፅ 5. <u>የአጣሪ ጉባኤው አባላት የሥራ ዘመን፣</u>

1. የአጣሪ ጉባኤው የሥራ ዘመን አምስት/5/ ዓመት ይሆናል።
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ የአጣሪው ጉባኤው አባላት በድጋሚ ሊመረጡ ይችላሉ፣

ዓንቀፅ 6. ስልጣንን ተግባርን ጉባኤ መፃረዪ፣

ጉባኤ መፃረዪ ዝስዕቡ ስልጣንን ተግባርን ይህልውዎ፣

1. ሕገ-መንግስቲ መሰረት ብምግባር ካብ እዚ ብሄራዊ ክልል ዝፍልፍሉ ሕገ-መንግስታዊ ጉዳያት ናይ ምዕራይ ስልጣን ይህልዎ
2. ሕገ-መንግስቲ እዚ ክልል ምትርጓም ኣድላዪ ኾይኑ እንትረኸበ ኣብቲ ዛዕባ ናይ ባዕሉ ውሳነ ሓሳብ ብምድላው ንኮሚሽን ተርጓሚ ሕገ- መንግስቲ የቕርብ፣
3. ብክልል መንግስታዊ ኣካላት ዝወፁ ኣዋጃት፣ ደንብታት፣ መምርሒታትን ውሳነታትን ምስ ሕገ-መንግስቲ ይጋጨዉ እዮም ዝብል ሕቶ ብዝኾነ ኣካል እንትልዓል እቲ ዛዕባ ብዝምልከቶ ቤት ፍርዲ ወይ ሰብ ጉዳይ እንትቐርበሉ ምስ ኣፃረየ ትርጉም ዘድሊ ኮይኑ እንተረኺብዎ ንመወዳእታ ውሳነ ንኮሚሽን የቕርብ።
4. ብኣብያተ ፍርዲ ሕቶ ሕገ መንግስታዊ ትርጉም እንትልዓል፣
   ሀ. ምትርጓም ሕገ መንግስቲ ኣድላዪ ኾይኑ ኣብ ዘይረኸብሉ እዋን እቲ ጉዳይ ካብ ዝቐርበሉ ጊዜ ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ 30 መዓልቲ ንዝምልከቶ ቤት ፍርዲ ይምልሶ፣
   ለ. ሕቶ ትርጉም ምህላው ዝኣምነሉ እንተኾይኑ ኣብቲ ጉዳይ ዝሀቦ ትርጉም ሕገ-መንግስቲ ኣዳልዩ ካብ ዝቐርበሉ ጊዜ ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ 60 መዓልቲ ነቲ ኮሚሽን ንመወዳእታ ውሳነ የቕርብ ።

አንቀፅ 6. የአጣሪ ጉባኤው ሥልጣንና ተግባር

አጣሪ ጉባኤው የሚከተሉት መስልጠንና ተግባር ይኖሩታል

1. ከብሄራዊ ክልል የሚመነጭ ሕገ መንግስታዊ ጉዳዮችን የማጠራት ስልጣን ይኖርዋል።
2. የክልሉን ሕገ መንግስት መተርጎም አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው በጉዳዩ በማጠራት የራሱ የውሳኔ ሃሳብ አዘጋጅቶ ለሕገ መንግስት ተርጓሚ ኮሚሽን ያቀርባል።
3. በክልሉ መንግስት አካላት የሚወጡ አዋጆች፣ ደንቦች፣ መመርያዎችና ውሳኔዎችን ከሕገ መንግስቱ ጋር ይቃረናሉ የሚል ጥያቄ በማንኛውም ሁኔታ ሲነሳና ጉዳዩ የሚመለከተው ፍርድ ቤት ወይም ባለ ጉዳዮች አማካኝነት ሲቀርብለት ከጠራ ብኋላ ትርጉም የሚያስፈልግ ሆኖ ሲያገኘው ለመጨረሻ ውሳኔ ለኮሚሽኑ ያቀርባል።
4. በፍርዲ ቤቶች ዘንድ የሕገ መንግስት ጥያቄ ሲነሳ፡-
   ሀ. ሕገ መንግስቱ መተርጎም አስፈላጊ ሆኖ ሳያገኘው ሲቀር ጉዳዩ ከቀረበለት ጊዜ ጀምሮ በ30 ቀናት ውስጥ ለሚመለከተው ፍርድ ቤት ወድያውኑ ይመለሳል።
   ለ. የትርጉም ጥያቄ መኖሩን ያመነበት እንደሆነ በጉዳዩ ላይ የሚሰጠውን ሕገ-መንግስታዊ ትርጉም ከቀረበለት ጊዜ ጀምሮ በ60 ቀናት ውስጥ አሰናድቶ ለኮሚሽኑ ለመጨረሻ ውሳኔ ያቀርባል።

ዓንቀፅ ፯. ኣባላት ጉባኤ መፃረዪ ካብ ስራሕ ዝለዓልሉ ኩነታት፣

ኣካብን ምክትል ኣካብን ክይሓወሰ ካልኦት ኣባላት ጉባኤ መፃረዪ ብክልል ቤት ምኽሪ ብኣብዝሓ ድምፂ ብብቑዕ ምኽንያት ካብ ኣባልነቶም ክልዓሉ ይኽእሉ።

ዓንቀፅ 8. ኩነታት ስራሕን ግልጋሎት ክፍሊትን ኣባላት ጉባኤ መፃረዪ፣

ኣባላት ጉባኤ መፃረዪ ኣብ ምዕራይ ንዝህብዎ ግልጋሎት ብመሰረት ሕጊ ፋይናንስ ውዕሊ ዓስቢ ይረኽቡ።

ዓንቀፅ 9. ስልጣንን ተግባርን ኣካቢ መፃረዪ ጉባኤ ፣

1. ኣኼባ ጉባኤ መፃረዪ ይፅውዕን ይመርሕን ፣
2. ጉባኤ መፃረዪ ዝቐርበሉ ጉዳያት ብስርዓት ኣዋዲዱ ንኣባላት ጉባኤ መፃረይ ክበፅሕ ይገብር ፣
3. ምልኣተ ጉባኤ ምምልኡ የረጋግፅ
4. ካብ መንጎ ኣባላት ጉባኤ መፃረዪ ነቲ ጉባኤ ዝቐረበ ጉዳይ ረቂቕ ውሳነ ሓሳብ ከዳልው ክገብር ይኽእል።
5. ውሳነታት ጉባኤ መፃረዪ ንሰብ ዋኒንን ንዝምልከቶም ኣካላት የመሓላልፍ
6. ኣሰራርሓ ስነ ስርዓት ጉባኤ መፃረዪ የኽብር፣ክኽበር ይገብር፣
7. ብቲ ጉባኤ መፃረይ ዝተሰርሑ ስራሕቲ ንኣካቢ ኮሚሽን ፀብፃብ የቕርብ።

አንቀፅ 7. የአጣሪው ጉባኤው አባላት ከስራ ስለሚነሱበት ሁኔታ፣

ከሰብሳቢውና ከምክትል ሰብሳቢው በስተቀር የአጠሪ ጉባኤው አባላት በክልሉ ምክር ቤት በአብላጫ ድምፅ በበቂ ምክንያት ከአባልነታቸው ሊነሱ ይችላሉ፣

አንቀፅ 8. የአጣሪ ጉባኤው አባላት የሥራ ሁኔታና አገልግሎት ክፍያ፣

የአጣሪ ጉባኤው አባላት ጉዳዮች በሚያጣሩበት ጊዜ ለሚሰጡት አገልግሎት በፋይናንስ ህግ መሰረት የውል አበል ያገኛሉ።

አንቀፅ 9. የአጣሪ ጉባኤው ሰብሳቢ ሥልጣና ተግባር፣

1. የአጣሪ ጉባኤውን ስብሰባ ይጠራል ፣ ይመራል፣
2. ለአጣሪ ጉባኤው የሚቀርቡለትን ጉዳዮች በስርዓት አቀናብሮ ለአጠሪው ጉባኤው አባላት እንዲደርስ ያደርጋል፣
3. ምልአተ ጉባኤ መኖሩን ያረጋግጣል፣
4. ከአጣሪ ጉባኤው አባላት መካከል ለአጠሪ ጉባኤው በቀረበ ጉዳይ ላይ የውሳኔ ሃሳብ ረቂቅ እንዲያዘጋጁ ያደርጋል
5. የአጣሪ ጉባኤው ውሳኔዎች ለባለጉዳዮችና ለሚመለከታቸው አካላት ያስተላልፋል፣
6. የአጣሪ ጉባኤው የአሰራር ስነ-ስርዓት የከብራል፣ያስከብራል
7. የአጣሪ ጉባኤውን የሥራ ክንውን ሪፖርት ለኮሚሽኑ ያቀርባል።

ዓንቀፅ 10. ስልጣንን ተግባርን ምክትል ጉባኤ መፃረዲ ፣

1. ኣካቢ ጉባኤ መፃረዲ ኣብ ዘይህልውሉ እዋን ተኪኡ ይሰርሕ
2. ብኣካቢ ጉባኤ መፃረዲ ዝውሃብዎ ካልኦት ተግባራት ይፍፅም፣

ዓንቀፅ 11. ተግባርን ሓላፍነትን ኣባላት ጉባኤ መፃረዲ፣

ዝኾነ ኣባል ጉባኤ መፃረዲ፣

1. ካብ ዓቕሚ ንላዕሊ ዝኾነ ምኽንያት እንተዘየጋጥምዎ ጉባኤ መፃረዪ ኣብ ዝፅውዖ ኣብ ዝኾነ ኣኼባ ክርከብ ኣለዎ፣
2. ካብ ዓቕሙ ንላዕሊ ዝኾነ ምኽንያት ኣብ ኣኼባ ዘይርከብ እንተኾይኑ ኣቐዲሙ ንኣካቢ ክፍልጥ ኣለዎ፣
3. ኣብ ጉባኤ መፃረዲ ኣኼባ ብኣጀንዳ ዝቐርቡ ዛዕባታት ተሳታፊ ብምኻን ናይቲ ጉባኤ ስራሕ ዝተማልአ ውፅኢት ንክርከብ ግቡእ ፃዕሪ ምግባር፣
4. ናይ ጉባኤ ኣሰራርሓ ስርዓት ምኽባር ሓላፍነት ኣለዎ።

ዓንቀፅ 12. ኣኼባ ጉባኤ መፃረዲ፣

1. ጉባኤ መፃረዲ ኣብ ዓመት 3 ጊዜ ስሩዕ ኣኼባ ይህልዎ
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተደንገገ ከምዘለዎ ኮይኑ ከከም ኣድላይነቱ ብኣካቢ እቲ ጉባኤ ዝፅዋዕ ህፁፅ ኣኼባ ክገብር ይኽእል

አንቀፅ 10. የአጣሪው ጉባኤ ም/ሰብሳቢ ስልጣንና ተግባር ፣

1. የአጣሪ ጉባኤው ሰብሳቢ በማይኖርበት ጊዜ ተክቶ ይሰራል፣
2. በሰብሳቢው የሚሰጡትን ሌሎች ተግባራት ይፈፅማል።

አንቀፅ 11. የአጣሪ ጉባኤው አባላት ተግባርና ሃላፊነት፣

ማንኛውም የአጣሪ ጉባኤው አባል፣

1. ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት ካላጋጠመው በስተቀር አጠሪ ጉባኤው በሚጠራው ማንኛውም ስብሰባ ላይ መገኘት ይኖርታል፣
2. ከአቅም በላይ የሆነ ምክንያት ስብሰባ ላይ የማይገኝ ከሆነ ይህንኑ ሰብሳቢው አስቀደሞ ማሳወቅ አለበት፣
3. በአጣሪ ጉባኤው ስብሰባ ላይ በአጀንዳ በሚቀርበው ጉዳይ ተካፋይ በመሆን የጉባኤው ስራ የተሟላ ውጤት እንዲያገኝ ተገቢውን ጥረት ማድረግ ይኖርበታል።
4. የአጣሪ ጉባኤውን የአሰራር ስነ ሥርዓት ማክበር ይኖርበታል።

አንቀፅ 12. የአጣሪ ጉባኤው ስብሰባ፣

1. አጣሪ ጉባኤው በአመት 3 ጊዜ መደበኛ ስብሰባ ይኖረዋል
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 የተጠቀሰው እንዳለ ሆኖ እንደአስፈላጊነቱ በጉባኤ ሰብሳቢ የሚጠራ አስቸኳይ ስብሰባ ሊያደርግ ይችላል።

3. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1ን 2ን ዝተደንገገ እንተሃለወ እውን ጉባኤ መፃረዪ ዓርሱ ዝምረሐሉ ናይ ኣኼባ ስነ ስርዓት መምርሒ ክውፅእ ይኽእል።

ክፍሊ ሰለስተ

ምትርጓም ሕገ መንግስቲ፣

ዓንቀፅ 13. ጉባኤ መፃረዪ ዝኽተሎም ተግባራት፣

1. ጉባኤ መፃረዪ ኣብ ዋኒናት ሕገ መንግስቲ እዚ ክልል ናይ ምዕራይ ስልጣን ይህልዎ፣
2. ጉባኤ መፃረዪ ዝኾነ ሕጊ ወይ ውሳነ ኣካላት መንግስቲ በዓል ስልጣን ምስ ሕገ-መንግስቲ ይጋነፅዩ ዝብል ሕቶ እንትቐርበሉ መርሚሩ ንመወዳእታ ውሳነ ንኮሚሽን የቕርብ፣
3. ጉባኤ መፃረዪ ኣብ ከይዲ ምርመራ ዝቐረበሉ ጉዳይ ምትርጓም ሕገ መንግስቲ ኣድላዪ ኾይኑ ኣብ ዘይረኸበሉ እዋን ዝቐርበሉ ሕቶ ውድቂ ብምግባር ሕቶ ንዘቕረበ ኣካል ብውሳነ የፍልጥ።

ዓንቀፅ 14. ንኮሚሽን ይግበኣኒ ምቕራብ፣

1. ብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 13 ንኡስ ዓንቀፅ 3 መሰረት ጉባኤ መፃረዪ ብዝሃቦ ውሳነ ቅሬታ ዘለዎ በዓል ጉዳይ ቅሬትኡ ንኮሚሽን ብይግበኣኒ ክቕርብ ይኽእል።
2. ብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 መሰረት ዝቐርብ ሕቶ ይግበኣኒ እቲ ውሳነ ንበዓል ጉዳይ ምስ በፅሐ ኣብ ውሽጢ 60 መዓልቲ ክቕርብ ይግበኦ።

3. በዚህ አንቀፅ ንኡስ ዐንቀፅ 1 እና 2 ድንጋጌ ቢኖርም አጣሪ ጉባኤው የራሱን ስብሰባ ስነ ስርዓት የሚመራበት መመርያ ሊያወጣ ይችላል።

ክፍል ሦስት

ሕገ መንግስቱ ስለ መተርጎም

አንቀፅ 13. አጣሪ ጉባኤው የሚከተላቸው ተግባራት፣

1. አጣሪ ጉባኤው የክልሉ ሕገ መንግሰታዊ ጉዳዮች የማጣራት ስልጣን ይኖረዋል።
2. አጣሪ ጉባኤው ማንኛውም ሕግ ወይም የመንግስት አካላት ወይም የባለ ስልጣን ውሳኔ ከሕገ መንግስቱ ጋር ይቃረናሉ የሚል ጥያቄ ሲቀርብለት መርምሮ ለመጨረሻ ውሳኔ ለኮሚሽኑ ያቀርባል
3. አጣሪ ጉባኤው በምርመራ ሂደት ህገ መንግስቱን መተርጎም አስፈላጊ ሆኖ ሳያገኘው ሲቀር የቀረቡለት ጥያቄ ውድቅ በማድረግ ውሳኔውን ጥያቄ ላቀረበው አካል የሳውቃል።

አንቀፅ 14. ለኮሚሽኑ ይግባኝ ስለማቅረብ፣

1. በዚህ አዋጅ አንቀፅ 13 ንኡስ ዓንቀፅን 3 መሰረት አጣሪ ጉባኤው በሰጠው ውሳኔ ቅር የተሰኘ ባለ ጉዳይ ቅሬታውን ለኮሚሽኑ ይግባኝ ማቅረብ ይችላል።
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 መሰረት የሚቀርብ ይግባኝ ውሳኔ ለባለጉዳዩ በደረሰው በ60 ቀናት ውስጥ ሊቀርብ ይገባል።

ዓንቀፅ 15. ውሳነ ሓሳብ ንኮሚሽን ምቕራብ፣

1. ጉባኤ መፃረዪ ትርጉም ሕገ መንግስቲ የድሊ እዩ ኢሉ እንትኣምን ናይ ውሳነ ሓሳብን ከምኡእውን ምስቲ ጉዳይ ዝተትሓዙ መረዳእታታትን ሰነዳትን ኣተሓሒዙ ንኮሚሽን ክበፅሖ ይግበር፣
2. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1መሰረት ዝልኣኽ ውሳነ ሓሳብ ኣብ ውሽጢ 60 ማዓልቲ ኣዳልዩ ነቲ ኮሚሽን ንናይ መወዳእታ ውሳነ የቕርብ፣

ዓንቀፅ 16. ኣብ ምትርጓም ሕገ-መንግስቲ ተፈፀምቲ ዝኾኑ መትከላት፣

1. ጉባኤ መፃረዪ ዝቐርበሉ ጉዳያት ሕገ-መንግስቲ መርሚሩ ንምውሳን ኣብ ሕግን ኣሳታፋይነትን መሰረት ዝገበሩ መትከላት ኣተረጓጉማ ሕገ- መንግስቲ ብምኽታል ኣብ ስራሕ የውዕል፣
2. ንጉባኤ መፃረዪ ዝቐረበ ሕቶ ኣብ ሕገ-መንግስቲ ዝሰፈሩ መሰረታዊ መሰላትን ነፃነታትን ዝምልከቱ እንትኾኑ ዝውሃብ ትርጉም ምስ ኢትዮጵያ ዝተቐበለቶም ዓለም ለኸ ድንጋጌታት ሰብኣዊ መሰላትን ሰነዳት ስምምዕነታትን ብዝተጠዓዓመ መንገዲ ይኸውን።

ዓንቀፅ 17. ኣብ ቤት ፍርዲ ዝለዓል ሕቶ ትርጉም ሕገ መንግስቲ፣

1. ኣብ ቤት ፍርዲ ኣብ ዝተተሓዙ ዋኒናት ሕቶ ትርጉም ሕገ መንግስቲ ዝተልዓለ እንተኾይኑ እቲ ሕቶ ብዝሓዞ ቤት ፍረዲ ንጉባኤ መፃረዪ ክቐርብ ይኽእል፣

አንቀፅ 15. ውሳኔ ሓሳብለኮሚሽኑ ማቅረብ፣

1. አጣሪ ጉባኤው የሕገመንግስት ትርጉም ያስፈልጋል ብሎ ሲያምን የውሳኔ ሃሳቡን እንዲሁም ከጉዳይ ጋር የተያያዙ መረጃዎች ሰነዶችን አያይዞ ለኮሚሽኑ ይልካል፣
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀጽ 1 መሰረት የሚላክ የውሳኔ ሃሳብ 60 ቀናት ውስጥ አዘጋጅቶ ለመጨረሻ ውሳኔ ለኮሚሽኑ ያቀርባል።

አንቀፅ 16. በሕገ መንግስት ትርጉም ተፈፃሚ የሚሆኑ መርሆዎች፣

1. አጣሪ ጉባኤው የሚቀርቡለትን የሕገ መንግስት ነክ ጉዳዮች መርምሮ ለመወሰን ህግና ተሳትፎን መሰረት የሕገ መንግስት አተረጓጎም መርሆዎች በመከተል በሥራ ላይ ማዋል ይችላል።

2. ለአጣሪ ጉባኤው የቀረበው ጥያቄ በሕገ መንግስቱ የሰፈሩትን መሰረታዊ መበቶችና ነፃነቶች የሚመለከት ሲሆን ትርጉሙ ኢትዮጵያ ከተቀበላቻቸው አለም አቀፍ የሰብአዊ መበቶች ድንጋጌዎች፣ ስምምነቶችና ሰነዶች ጋር በተጣጣመ መንገድ ይሆናል።

አንቀፅ 17. በፍርድቤት ስለሚነሳ የሕገ-መንግስት ትርጉም ጥያቄ፣

1. በፍርድ ቤት በተያዙ ጉዳዮች የሕገ መንግስት ትርጉም ጥያቄ የተነሳ እንደሆነ ጥያቄው ለአጣሪ ጉባኤው ሊቀርብ ይችላል፣

2. እቲ ጉዳይ ዝሓዘ ቤት ፍርዲ ሕቶ ትርጉም ንጉባኤ መፃረዪ ዝልኣኸ እቲ ዋኒን ንምውሳን ትርጉም ሕገ-መንግስቲ የድሊ ኢሉ እንትኣምን ጥራሕ እዩ።
3. ቤት ፍርዲ ንጉባኤ መፃረዪ ዝልኣኾ ሕገ-መንግስቲ ትርጉም ንምሃብ ኣድላይ ዝኾነ ናይ ሕጊ ነጥቢ ጥራይ ይኸውን
4. ቤት ፍርዲ ንጉባኤ መፃረዪ ዝላኣኾ ሕቶ ሕገ መንግስቲ ውፅኢቱ ክሳብ ዝበፅሖ ዝቐርበሉ ዋኒን ውሳነ ከይሃበሉ ንክፀንሕ ይገብር፣

ዓንቀፅ 18. ብቤት ፍርዲ ኣብ ዝተትሓዙ ዋኒናት ትርጉም ሕገ-መንግስቲ ዝቐርበሉ፣

1. ኣብ ቤት ፍርዲ ክትዕ ዘሎ ዝኾነ በዓል ዋኒን ነቲ ጉዳይ ንምወሳን ሕቶ ትርጉም ሕገ መንግሰቲ ኣድላዪ እዩ ኢሉ ኣብ ዝኣመነሉ ሕትኡ ንጉባኤ መፃረዪ የቕርብ
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተጠቐሰ ሓፈሻዊ ድንጋጌ እንተሃለወ እውን በዓል ዋኒን ሕትኡ ንጉባኤ መፃረዪ ቕድሚ ምቕራቡ ዋኒኑ ንዝሓዘ ቤት ፍርዲ ከቕርብ ኣለዎ፣
3. ሕቶ ዝቐረበሉ ቤት ፍርዲ ሕትኡ ዘይተቐበሎ እንተኾይኑ በዓል ዋኒን ውሳነ ካብ ዝተውሃበሉ ኣብ ውሽጢ 60 መዓልቲ ንጉባኤ መፃረዪ ከቕርብ ኣለዎ፣
4. በዓል ዋኒን ንጉባኤ መፃረዪ ዘቕርቦ ሕቶ ትርጉም ሕገ መንግስቲ ንምሃብ ኣድላዪ ዝኾነ ናይ ሕጊ ነጥቢ ጥራይ ይኸውን፣

2. ጉዳዩን የያዘው ፍርድቤት የትርጉም ጥያቄ ለአጣሪ ጉባኤው የሚልከው ጉዳዩን ለመወሰን ሕገ መንግሰቱን መተርጎም ያስፈልጋል ብሎ ሲያምን ብቻ ነው
3. ፍርድ ቤቱ ለአጣሪ ጉባኤው የሚልከው የሕገ መንግስት ትርጉም ለመስጠት አስፈላጊ የሆነውን የሕግ ነጥብ ብቻ ነው።
4. ፍርድ ቤቱ ለአጣሪ ጉባኤ የላከው የሕገ መንግሰት ትርጉም ጥያቄ ውጤት እስኪ ደርሰው ድረስ የቀረቡለትን ጉዳይ በእንጥልጥል እንዲቆይ ያደርጋል።

አንቀፅ 18. በፍርድ ቤት በተያዙ ጉዳዮች ስለሚቀርብ የሕገ-መንግስት ትርጉም ጥያቄ፣

1. በፍርድ ቤት ክርክር ያለው ማንኛውም በለ ጉዳይ ጉዳዩን ለመወሰን የሕገ መንግስት ትርጉም አስፈላጊ ነው ብሎ ያመነ እንደሆነ ጥያቄውን ለአጣሪ ጉባኤው ማቅረብ አለበት፣
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 የተጠቀሰው አጠቃላይ ድንጋጌ ቢኖርም ባለ ጉዳይ ጥያቄውን ለአጣሪ ጉባኤው ከማቅረቡ በፊት ጉዳዩን ለያዘው ፍርድ ቤት ማቅረብ ይኖርበታል።
3. ጥያቄው የቀረበለት ፍርድ ቤት ጥያቄው ያልተቀበለው እንደሆነ በለ ጉዳይ ውሳኔውን ከተሰጠ በ60 ቀናት ውስጥ ለአጣሪው ጉባኤው ማቅረብ ይኖርበታል።
4. ባለ ጉዳይ ለአጣሪ ጉባኤው የሚያቀርበው ጥያቄ የሕገ መንግስት ትርጉም ለመስጠት አስፈላጊ የሆነውን የሕግ ነጥብ ብቻ ነው፣

5. ጉባኤ መፃረዪ ካብ በዓል ዋኒን ዝቐርበሉ ሕቶ ትርጉም ፈቲሹ ውሳነ ክሳብ ዝህብ ቤት ፍርዲ ነቲ ዋኒን ውሳነ ከይሃበሉ ንከፀንሕ ክእዝዝ ይኽእል።

ዓንቀፅ 19. ካብ ቤት ፍርዲ ወፃኢ ዝለዓሉ ሕቶ ትርጉም ሕገ-መንግስቲ፣

1. ኣብ ዝኾነ መንግስታውን ዘይመንግስታውን ኣካል ወይ በዓል ስልጣን ዝውሃብ ናይ መወዳእታ ውሳነ ኣብ ሕገ መንግስቲ ዝተደንገጉ መሰረታዊ መሰላትን ነፃነታትን ተጣሒሱ ዝብል ዝኾነ ሰብ ሕቶ ትርጉም ሕገ መንግስቲ ንጉባኤ መፃረዪ ከቕርብ ይኽእል፣
2. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 መሰረት ንጉባኤ መፃረዪ ሕቶ ትርጉም ሕገ-መንግስቲ ዝቐርብ መስለይ ተጣሒሱ ዝብል ጥርዓን ዋኒኑ ሪኡ ንምውሳን በቢ ብርኩ ስልጣን ንዘለዎ ኣካል ቐሪቡ ናይ መወዳእታ ውሳነ ዝተውሃበሉ እንተኾይኑ ጥራሕ እዩ።
3. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ን2 ብዝተጠቐሱ መሰረት ዝተውሃበ ውሳነ ናይ መወዳእታን ይግበኣኒ ዘይብሉን ይኾውን።

ዓንቀፅ 20. ኣቀራርባ ጥርዓን

1. ዝኾነ ኣካል በዚ ኣዋጅ መሰረት ዝቐርቡ ሕቶ ሕገ-መንግስቲ ጥርዓናት ንመፃረዪ ጉባኤ ጉዳያት ሕገ-መንግስቲ የቕርብ፣
2. ዝቐርብ ሕቶ ምስ ሕገ-መንግስቲ ዝጋጮ ሕጊ ወይ ውሳነ ብምጥቃስን ብምዝርዛርን ኮይኑ ሕገ-መንግስታዊ ሕቶ ጥራሕ ይኸውን

5. አጣሪ ጉባኤው ከባለ ጉዳይ የቀረበላትን የትርጉም ጥያቄ መርምሮ ውሳኔ እስኪ ሰጥ ድረስ ፍርድ ቤት ያለው ጉዳይ በእንጥልጥል እንዲቆይ ሊያያዝ ይችላል።

አንቀፅ 19. ከፍርድ ቤት ውጭ ስለሚነሱ የሕገ መንግስት ትርጉም ጥያቄ፣

1. ማንኛወም የመንግሰት እና መንግስታዊ ያልሆነ አካል ወይም ባለ ስልጣን የመጨረሻ ውሳኔ በሕገ መንግስቱ የተደነገገው መሰረታዊ መብቴና ነፃነቴ ተጥሷል የሚል ማንኛውም ሰው የሕገ መንግሰቱ ትርጉም ጥያቄ ለአጣሪ ጉባኤው ማቅረብ ይችላል።
2. በዚህ ዓንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 መሰረት አጣሪ ጉባኤው የሕገ መንግስት ትርጉም ጥያቄ የሚቀርበው የመብት መጓደል አቤቱታው ጉዳዩን አይቶ ለመወሰን በየደረጃው ስልጣን ላለው የመንግሰት አካል ቀርቦ የመጨረሻ ውሳኔ የተሰጠበት ከሆነ ብቻ ነው።
3. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 እና 2 መሰረት የመጨረሻ ውሳኔ ማለት ታይቶ ያለቀና ይግባኝ የሌለው ውሳኔ ነው።

ዓንቀፅ 20. የአብዮቱታ አቀራረብ፣

1. ማንኛውም አካል በዚህ አዋጅ መሰረት የሚቀርቡ የሕገ-መንግስት ጥያቄ አቤቱታዎችን ለሕገ-መንግስት አጣሪ ጉባኤ ያቀርባል፣
2. የሚቀርበው ጥያቄ ከህገ-መንግስት ጋር የሚቃረነው ህግ ወይም ውሳኔ በመጥቀስና በመዘርዘር ሆኖ ሕገ-መንግስታዊ ጥያቄ ብቻ ይሆናል።

ዓንቀፅ 21. መልሲ ምሃብ፣

ንጉባኤ መፃረይ ዝቐረበ ሕቶ ኣብ ኣብያተ ፍርዲ እናተርኣየ ዘሎ ዋኒን ዝተተሓሓዘ ኾይኑ ብሓዲኡ ተኸረኻራይ ወገን ዝቐረበ እንተኾይኑ ከም ኣድላይነቱ እቲ ካልእ ወገን ሪኢቶኡ ንኸህበሉ ወይ መርትዖታት ንኸቕርብ ዕድል ክውሃቦ ይኽእል፣

ዓንቀፅ 22. ሕገ-መንግስታውነት ዘረድእ ኣካል፣

1. ጉባኤ መፃረይ ናይ ሓደ ሕጊ ወይ ውሳነ ሕገ-መንግስታውነት እንትፃረይ ነቲ ግምት ዘፍርስ ካልእ ኩነታት ክሳብ ዘይሃለወ ዝወፀ ሕጊ ሕገ-መንግስታዊ እዩ ካብ ዝብል ግምት ይብገስ።
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተገለፀ ዝተሓለወ ኾይኑ ናይ ሓደ ሕገ-መንግስታዊነት መካትዒ ኮይኑ እንትርከብ ናይ ምርዳእ ጉቡእ ዝሀልዎ ቢሮ ፍትሒ ወይ ብሕጊ ናይ ምምኻር ሓላፍነት ዝተውሃቦ ኣካል ይኸውን።
3. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 2 መሰረት መካትዒ ኾይኑ ዝተረኸበ ሕጊ ወይ ውሳነ ሕገ-መንግስታውነቱ ከረድእ ዝተጠቐሰ ኣካል ጉባኤ መፃረይ ኣብ ዝውሰኖ ዕለት ቀሪቡ ንከርድእ ክእዝዝ ይኽእል፣
4. ጉባኤ መፃረይ በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 2፣3 ካብ ዝተገለፁ ብተወሳኺ ኣብቲ ዋኒን ውሳነ ቅድሚ ምሃቡ ከም ኣድላይነቱ ነቲ ዋኒን ዝሓዘ ቤት ፍርዲ ወይ ንሰብ ዋኒን መብርሂ ክሓትት ይኽእል።

ዓንቀፅ 21. መልስ ስለመስጠት፣

ለአጣሪው ጉባኤው የቀረበው ጥያቄ በፍርድ ቤት በመታየት ላይ ካለ ጉዳይ ጋር የተያያዘ ሆኖ በአንደኛው ተከራካሪ ወገን የቀረበ እንደሆነ እንደየ አስፈላጊነቱ ሌላው ወገን አስተያየቱን እንዲሰጥ ወይም ማስረጃዎቹን እንዲያቀርብ እድል ሊሰጠው ይችላል።

ዓንቀፅ 22. ሕገ-መንግስታዊነቱን የሚያስረዳ አካል፣

1. አጣሪ ጉባኤው የአንድ ሕግ ወይም ውሳኔ ሕገ-መንግስታዊነት ሲያጣራ ግምቱን የሚያፈርስ ሌላ ሁኔታ እስካልተፈጠረ ድረስ የወጣው ሕግ ሕገ-መንግስታዊ ነው ከሚል ግምት ይነሳል፣
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 የተመለከተው እንደተጠበቀ ሆኖ የአንድ ሕግ ሕገ-ምግስታዊነት አከራካሪ ሆኖ ሲገኝ የማስረዳት ግዴታ የሚጣለው በፍትህ ቢሮ ወይም በሕግ ጉዳዮች ላይ የማማከር ሃላፊነት በተሰጠው አካል ይሆናል።
3. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 2 መሰረት አከራካሪ ሆኖ የተገኘ ሕግ ወይም ውሳኔ ሕገ-መንግስታዊነቱን እንዲያስረዳ የተጠቀሰው አካል አጣሪ ጉባኤው በሚወስነው ቀን ቀርቦ እንዲያስረዳ ሊያዝዝ ይችላል፣
4. አጣሪ ጉባኤ በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 2 እና 3 ከተገለፀ በተጨማሪ በጉዳዩ ላይ ውሳኔ ከመስጠቱ በፊት እንደየአስፈላጊነቱ ከያዘው ፍርድ ቤት ወይም ባለ ጉዳዮች ማነጋገር ይችላል።

ዓንቀፅ 23. ሞያዊ ሪኢቶታት ምቕባል፣

ጉባኤ መፃረዪ.ትርጉም ሕገ-መንግስቲ ውሳነ ቅድሚ ምሃቡ ኣግባብነት ኣለዎም ኢሉ ዝኣመነሎም ትካላት ወይ ሰብ ሞያ ቀሪቦም ሪኢቶ ክህብሉ ወይ ኣድላይ ኮይኑ እንተተረኺቡ ተወሳኺ መድረኻት ብምፍጣር ርኢቶ ክእከብ ክገብር ይኽእል።

ዓንቀፅ 24. ኣቀራርባ ኣጀንዳ

1. ጉባኤ መፃረዪ ኣብ ዝቐረቡ ዋኒናት ከም ኣቀራርብኦም ቅደም ሰዓብ ኣጀንዳ ብምሓዝ ምይይጥ ይገብር፣
2. ናይዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ድንጋገ እንተሃለወ'ውን ጉባኤ መፃረይ ህፁፅ እዩ ኢሉ ንዝኣመነሉ ዛዕባ ቀዳምነት ሂቡ ክመያየጠሉ ይኽእል።

ዓንቀፅ 25. ኣሰራርሓ ጉባኤ መፃረዪ፣

ጉባኤ መፃረዪ ዘፃርዮም ዋኒናት ንሕ/ሰብ ብዝተፈላለዩ ሜላ መራኸቢ ሓፋሽ ክፈልጠም ይገብር።

ዓንቀፅ 26. ስነ-ስርዓት ኣኼባን ኣወሃህባ ውሳነን

1. ጉባኤ መፃረዪ ምልኣተ ጉባኤ ዝኸውን ካብቶም ኣባላት ክልተ ሲሶ (2/3) እንትርከቡ ጥራሕ እዩ፣
2. ዝቐረበ ውሳነ ሓሳብ ተቓውሞ ዘይብሉ እንተኾይኑ እቲ ዋኒን ብጉባኤ መፃረይ ኣባላት ብሓደ ዓይነት ድምፂ ክምዝተወሰነ ይቑፀር፣

ዓንቀፅ 23. የሞያ አስተያየት ስለመቀበል፣

አጣሪ ጉባኤው የሕገ-መንግስት ትርጉም አስተያየት ከመስጠቱ በፊት አግባብነት አላቸው ብሎ የሚያምንባቸውን ተቋማት ወይም ባለሞያዎች ቀርበው አስተያየት እንዲሰጡ ወይም አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ተጨማሪ መድረኮች በመፍጠር አስተያየቶችን እንዲሰበሰብ ሊያደርግ ይችላል።

ዓንቀፅ 24. ስለ አጀንዳ አቀራረብ

1. አጣሪ ጉባኤው በቀረቡለት ጉዳዮች ላይ እንደ አቀራረባቸው ቅደም ተከተል አጀንዳ በመያዝ ውይይት ያደርጋል።
2. የዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 ድንጋጌ ቢኖርም አጣሪ ጉባኤው አጣዳፊ ነው ብሎ ለመነበት ጉዳይ ቅድሚያ ሰጥቶ ሊወያይ ይችላል።

ዓንቀፅ 25. የአጣሪ ጉባኤው አሰራር፣

አጣሪ ጉባኤው ያጣራቸው ጉዳዮች በተለያዩ መገናኛ ብዙሃን ህ/ሰቡ እንዲያቃቸው ያደርጋል።

ዓንቀፅ 26. ስለ ውሳኔ አሰጣጥና ፀስብሰባ ስነ-ስርአት

1. የአጣሪ ጉባኤው ምልአተ ጉባኤ የሚኖረው ከአባላቱ መካከል ሁለት ሦስተኛ የተገኙ እንደ ሆነ ነው፣
2. በቀረበው ውሳኔ ሐሳብ ላይ ተቃውሞ የሌለ እንደሆነ ጉዳዩ በአጣሪ ጉባኤው አባላት የተባበረ ድምፅ እንደተወሰነ ይቆጠራል፣

3. ጉባኤ መሻረዪ ብሓደ ዓይነት ድምጺ ምውሳን እንተዘይኸኢሉ እቲ ውሳነ ሓሳብ ኣብ ኣኼባ ካብ ዝተረኸቡ ኣባላት ብኣብዝሓ ድምጺ ዝተደገፈ ሓሳብ ይኸውን።
4. ናይ ዝወሓደ ድምጺ ሪኢቶ ወይ ሓሳባት ምስ ጉባኤ መሻረዪ ውሳነ ይትሓሓዝ፣

5. ዝተውሃበ ድምጺ ኣብ ክልተ ማዕረ ኣብ ዝኾነሉ እዋን ኣካቢ ዘለዎ ወገን ወሳኒ ይኸውን።

ዓንቀፅ 27. <u>ትሕዝቶ ውሳነ ሓሳብ፣</u>

ጉባኤ መሻረዪ ብቕርቡ ናይ ውሳነ ሓሳብ ዋኒን ዝርዝ ር መግለፂ፣ ትርጉም ሕገ-መንግስቲ የድሊ ወይ ኣየድልን ዝብለሉ ምኽንያትን ዝበፅሖ መደምደምታ ን ብግልፂ ዘርኢ ክኸውን ይግባእ።

ዓንቀፅ 28. <u>ዋኒናት ኣብ ዝሓፀረ ግዘ ምውሳን፣</u>

ጉባኤ መሻረዪ ዝቐረበሉ ዋኒን መርሚሩ እንተበዝሐ ኣብ ውሽጢ 60 መዓልቲ ውሳነ ክህብ ይግባእ።

<u>ክፍሊ ኣርባዕተ፣</u>

<u>ዝተፈላለዩ ድንጋገታት፣</u>

ዓንቀፅ 29. <u>ቤት ፅሕፈት ቤት ምኽሪ ክልል</u>፣

ቤት ፅሕፈት ቤት ምኽሪ፣

1. ቤት ፅሕፈት ጉባኤ መሻረዪ ኾይኑ የገልግል፣
2. ንጉባኤ መሻረይን ዝተፈላለዩ ኮሚቴታትን ናይ መኣከቢ ቦታ የዳልው፣

3. አጣሪ ጉባኤው በተባበረ ድምፅ መወሰን ያልቻለ እንደሆነ የውሳኔ ሃሳብ የሚሆነውና በስብሰባው ከተገኙት አባላት በአብላጫ ድምፅ የተደገፈ ሃሳብ ነው።
4. የአነስተኛ ድምፅ አስተያየቶች ወይም ሃሳቦች ከአጣሪ ጉባኤው ውሳኔ ጋር ይያያዛል፣
5. የተሰጠው ድምፅ በሁለቱም ወገን እኩል በሚሆንበት ጊዜ ሰብሳቢው ያለበት ወገን ወሳኝ ይሆናል።

ዓንቀፅ 27. <u>የውሳኔ ሃሳቡ ይዘት፣</u>

የአጣሪ ጉባኤው የውሳኔ ጉዳዩ ዝርዝር መግለጫ ፣የሕገ-መንግስት ትርጉም ያስፈልጋል ወይም አያስፈልግም ያለበትን ምክንያትና የደረሰበ ትን ድምዳሜ በግልጽ የሚያሳይ መሆን ይኖርበታል።

ዓንቀፅ 28. <u>ጉዳዮችን ብአጭር ጊዜ ስለመወሰን፣</u>

አጣሪ ጉባኤው የቀረበለትን ጉዳይ መርምሮ ከ60 ቀናት ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ ውሳኔ መስጠት ይኖርበታል።

<u>ክፍል አራት፣</u>

<u>ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች</u>

አንቀፅ 29. <u>ስለክልሉ ምክር ቤት ጽ/ቤት</u>

የምክር ቤቱ ጽ/ቤት፣

1. የአጣሪ ጉባኤው ጽ/ቤት በመሆን ያገለግላል፣
2. ለአጣሪ ጉባኤውና ለልዩ ልዩና ኮሚቴዎች የመሰብሰብያ አደራሾችን ያዘጋጃል፣

3. ናይ ጉባኤ መሃረዪ ውሳነ፣ቃለ ጉባኤ ካልኦት ሰነዳትን ብዝግባእ ተመዝጊቦም ንክሕለው ይግበር፣
4. ጉባኤ መሃረዪ ዘውፅኦም መፅሄታት ፅሑፋትን የሕትም ይዝርግሕን ይከታተልን፣
5. ነቲ ጉባኤ ግልጋሎት ፋይናንስ ይህብ፣
6. ካልኦት ንጉባኤ መሃረዪ ውዕሊታዊ ስራሕቲ ዝሕግዙ ተግባራት ይሰርሕ።

ዓንቀፅ 30. <u>በጀት፣</u>

ናይ ጉባኤ መሃረዪ በጀት ብመቕረባይነት ቤት ዕሕፈት ቤት ምኽሪ ብክልል ቤት ምኽሪ ዝምደብ ይኸውን፣

ዓንቀፅ 31. <u>ግቡእ ምትሕብባር፣</u>

ዝኾነ ናይቲ ክልል መንግስቲ ኣካል ወይ በዓል ስልጣን ጉባኤ መሃረዪ ኣብ ክሊ ስልጣኑ ዝኾነ ዋኒናት ዝህቦ ትእዛዝ ናይ ምፍፃም ግቡእ ኣለዎ።

ዓንቀፅ 32. <u>ክፍሊት፣</u>

ንጉባኤ መሃረዪ ሕገ-መንግስቲ ዝቕርብ ሕቶ ሕገ-መንግስታዊ ካብ ክፍሊት ነፃ እዩ።

ዓንቀፅ 33. <u>ተፈፃምነት ዘይብሎም ሕግታት፣</u>

ነዚ ኣዋጅ ዝንነፅ ዝኾነ ኣዋጅ፣ ደንቢ፣ መምርሒን ልማዳዊ ኣሰራርሓ ነዚ ኣዋጅ ኣብ ዝምልከቱ ጉዳያት ተፈፃሚነት ኣይህልዎን።

3. የአማሪ ጉባኤው ቃለ ጉባኤ፣ውሳኔ እና ሌሎች ሰነዶች በሚገባ ተመዝግበው እንዲጠበቁ ያደርጋል
4. አማሪ ጉባኤው የሚያወጣውን መጽሔትና ጽሕፎች ያሳትማል፣ ያሰራጫል ይከታተላል።
5. ለጉባኤው የፋይናንስ አገልግሎት ይሰጣል፣
6. ሌሎች ለአማሪ ጉባኤው ሥራ ስኬታማነት የሚረዱ ተግባሮችን ያከናውናል።

ዓንቀፅ 30. <u>ስለበጀት፣</u>

የአማሪ ጉባኤው በጀት በምክር ቤት ጽ/ቤት አቅራቢነት በክልሉ ምክር ቤት የሚመደብ ይሆናል፣

ዓንቀፅ 31. <u>የመተባበር ግዴታ፣</u>

ማንኛውም የክልሉ መንግስት አካል ወይም ባለ ስልጣን አማሪ ጉባኤው የስልጣን ክልሉ በሆኑ ጉዳዮች ላይ የሚሰጠውን ትእዛዝ የማስፈፀም ግዴታ አለበት።

ዓንቀፅ 32. <u>ስለ ክፍያ፣</u>

ለሕገ-መንግስት አማሪ ጉባኤ የሚቀርብ ሕገ-መንግስታዊ ጥያቄ ከክፍያ ነፃ ነው።

ዓንቀፅ 33. <u>ተፈፃምነት የሌላቸው ሕጎች፣</u>

ይህን አዋጅ የሚቃረን ማንኛውም አዋጅ፣ ደንብ፣ መመሪያና ልማዳዊ አሰራር ይህንን አዋጅ በሚመለከት ጉዳዮች ተፈፃሚነት አይኖረውም።

ዓንቀፅ 34. ስልጣን ምውፃእ መምርሒ፣

ነዚ ኣዋጅ ንምፍፃም ዝሕግዙ ኣሰራርሓታትን ማንዋላትን መፃረዪ ጉባኤ ጉዳያት ሕገ-መንግስቲ ናይ ምውፃእ ስልጣን ይህልዎ።

ዓንቀፅ 35. እቲ ኣዋጅ ዝፀንዐሉ ግዘ፣

እዚ ኣዋጅ ብብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ካብ ዝፀደቐሉ 29 ጥቅምቲ 2005 ዓ.ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን።

ኣባይ ወልዱ

ፕሬዚዳንት

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

ዓንቀፅ 34. መመሪያ የማውጣት ስልጣን፣

ይህን አዋጅ ለማስፈፀም የሚረዱ አሰራሮችና ማንዋሎች የሕገ-መንግስት ጉዳዮች አጣሪ ጉባኤ የማውጣት ስልጣን ይኖረዋል።

ዓንቀፅ 35. አዋጁ የሚፈፀምበት ጊዜ፣

ይህ አዋጅ በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ከፀደቀበት ጥቅምት 29/2005 ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል።

አባይ ወልዱ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት

ፕሬዚዳንት